

Петришина Д.А.,
здобувачка вищої освіти, 3 курс,
обліково-фінансовий факультет
Шевченко К.Т.,
здобувачка вищої освіти, 4 курс,
економічний факультет
Наукові керівники: **Дубініна М.В.,**
д-р. екон. наук, професор
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв
Пугаченко О.Б.,
канд. екон. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА АГРОСТРАХУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АГРОВИРОБНИКІВ

Аграрне виробництво належить до сфер економічної діяльності, що характеризуються підвищеним рівнем невизначеності та ризику. Це зумовлено значною залежністю результатів господарської діяльності від природно-кліматичних умов, сезонністю виробничих процесів, біологічною природою виробництва, а також нестабільністю кон'юнктури аграрних ринків. У таких умовах забезпечення стабільності функціонування аграрних підприємств потребує застосування ефективних інструментів управління ризиками. Одним із найбільш дієвих механізмів мінімізації негативного впливу ризикових факторів виступає агрострахування, яке дозволяє компенсувати збитки у разі настання несприятливих подій та сприяє підтриманню фінансової стійкості агровиробників [1].

Особливості аграрного виробництва зумовлюють специфічну структуру ризиків, які можуть виникати у процесі господарської діяльності. До основних груп ризиків належать природно-кліматичні, біологічні, виробничо-технологічні, ринкові та фінансові. Найбільш значний вплив на результати діяльності аграрних підприємств мають природні фактори, зокрема посухи, заморозки, надмірні опади та інші несприятливі погодні явища. У поєднанні з біологічними ризиками, пов'язаними із захворюваннями рослин і тварин, вони можуть призводити до суттєвих втрат виробництва та доходів господарств. Саме тому використання страхових механізмів у сільському господарстві розглядається як важливий інструмент забезпечення економічної безпеки аграрних підприємств [1].

Попри значний потенціал агрострахування як інструменту управління ризиками, рівень його розвитку в Україні залишається відносно низьким. Частка застрахованих посівних площ та кількість укладених договорів страхування не відповідають реальним потребам аграрного сектору. Серед основних причин такої ситуації можна виділити високу вартість страхових послуг, недостатню адаптацію страхових продуктів до специфіки аграрного виробництва, обмежену поінформованість виробників щодо можливостей страхового захисту, а також низький рівень довіри до страхових компаній [2].

У таких умовах важливого значення набуває державна підтримка агрострахування, яка спрямована на стимулювання розвитку страхового ринку та підвищення доступності страхових послуг для аграрних підприємств. У багатьох країнах світу держава відіграє активну роль у формуванні системи страхового захисту аграрного сектору. Основними інструментами державної участі виступають субсидування страхових премій, державне перестрахування ризиків, а також створення спеціалізованих програм страхування для агровиробників. Використання таких механізмів дозволяє зменшити фінансове навантаження на підприємства та стимулює їх до участі у страхових програмах [3].

Одним із найбільш поширених інструментів державної підтримки є часткова компенсація страхових премій. Застосування такого механізму дозволяє знизити вартість страхування для агровиробників та зробити страхові послуги більш доступними для різних категорій господарств. Крім того, державна підтримка сприяє розширенню кола страхувальників, підвищує рівень страхового покриття та стимулює розвиток конкуренції між страховими компаніями. У результаті формується більш ефективна система страхового захисту аграрного сектору, яка здатна забезпечити компенсацію збитків у разі настання несприятливих подій [4].

Агрострахування є важливим елементом системи управління ризиками в аграрному підприємстві. Його використання сприяє підвищенню фінансової стійкості агровиробників, стабілізації їх доходів та зменшенню негативного впливу ризикових факторів на результати господарської діяльності. Водночас подальший розвиток агрострахування в Україні значною мірою залежить від ефективності державної політики у цій сфері. Формування стабільної системи державної підтримки, удосконалення механізмів компенсації страхових премій та підвищення рівня обізнаності агровиробників щодо можливостей страхового захисту сприятимуть розширенню використання страхових інструментів і зміцненню економічної стійкості аграрного сектору.

Список використаних джерел

1. Алескерова Ю.В. Розвиток сільськогосподарського страхування: теорія, методологія, практика : монографія. Вінниця : ФОП Рогальська І. О., 2015. 370 с.
2. Ahmed O., Serra T. Economic analysis of the introduction of agricultural revenue insurance contracts in Spain using statistical copulas. *Agricultural Economics*. 2014. Vol. 46, Issue 1. P. 69–79.
3. Дранус В.В., Бурдейна Є.М. Сучасний стан та тенденції розвитку страхування сільськогосподарських культур в Україні. *Modern Economics*. 2021. № 30. С. 82–88.
4. Слободянюк О.В. Зарубіжний досвід аграрного страхування: рекомендації для України. *Агросвіт*. 2016. № 24. С. 27–32.

Саїтгарєєва В.С.,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
обліково-фінансового факультету
Науковий керівник – **Мікуляк К.А.,**
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

На сучасному етапі фінансове планування виступає фундаментальним елементом загальної системи управління суб'єктами господарювання, оскільки забезпечує системність процесів формування, розподілу та реінвестування капіталу. Висока динамічність ринкового середовища, посилення конкуренції, перманентні інфляційні хвилі та волатильність валютних курсів зумовлюють особливу актуальність впровадження адаптивних моделей планування. Зазначений процес є не просто технічним інструментом калькуляції доходів і витрат, а стратегічним мейнстрімом підтримання довгострокової фінансової стійкості, ліквідності та конкурентоспроможності підприємства.

Інструментарій фінансового планування передбачає розробку взаємопов'язаної системи прогнозів, бюджетів та очікуваних балансових звітів, які моделюють майбутній стан капіталу підприємства. Через цей механізм менеджмент не лише визначає обсяг потреби у фінансових ресурсах для реалізації стратегічних орієнтирів, а й оптимізує структуру капіталу за критерієм мінімізації вартості залучення власного та позикового